

Sena en NORMA, collectieve vergoedingen voor naburig recht

Sommige muzikanten en acteurs die recht hebben op vergoedingen die voor hen geïncasseerd worden, blijken dit niet goed te weten. Juist in deze tijden van dalende inkomsten is dat erg jammer. Daarom willen wij onze leden in een serie korte artikelen nog een keer wijzen op hun 'collectieve rechten'.

Allereerst: het Naburig Recht

Het Naburig Recht geeft uitvoerend kunstenaars (musici, dansers en acteurs) rechten op de opname van hun werk, zoals het auteursrecht schrijvers en componisten rechten op hun werk geeft. Onder meer regelt de Wet op de Naburige Rechten dat zonder toestemming van de uitvoerend kunstenaar geen opname van zijn werk mag worden geëxploiteerd.

Collectieve vergoeding voor musici

Als een muzikant eenmaal toestemming heeft gegeven voor een openbaarmaking (is er bijvoorbeeld met zijn toestemming een cd verschenen), dan heeft hij niet meer het recht om een uitzending van die opname te verbieden. De omroep die de opname uit wil zenden, moet daarvoor echter wel een vergoeding betalen. En ook aan de producent (de eigenaar van de opname) moet een vergoeding worden betaald voor het gebruik van de opname. Over de hoogte van de vergoeding moet men het samen eens worden.

NORMA en Sena

Om er voor te zorgen dat niet elke muzikant apart in onderhandeling hoeft te treden met

elke omroep die een nummer van een cd wil uitzenden waarop hij te horen is, worden die onderhandelingen gevoerd door Sena. Sena onderhandelt met de gebruikers van opgenomen uitvoeringen. Daarnaast incasseert Stichting NORMA overige rechtenvergoedingen.

Gebruikers van muziek zijn niet alleen de publieke en commerciële omroeporganisaties, maar ook kabelondernemingen en iedereen die in het openbaar muziekopnames ten gehore brengt (horeca, stadions, fabriekshallen, sportkantines, etc. etc.).

Sena onderhandelt over de vergoedingen voor muziek die op 'commerciële fonogrammen' (bijvoorbeeld cd's) verschenen is; NORMA beheert alle andere muziek (dus voor live-optredens voor radio of tv, voor achtergrondmuziek bij Soap-series, etc.) en incasseert voor de overige betrokken rechten (zoals vergoeding voor uitlening in bibliotheken en voor thuis kopiëren). Beide organisaties incasseren dit geld en keren het uit aan de uitvoerend kunstenaars die daar recht op hebben. Het lidmaatschap van zowel Sena als NORMA is gratis...

Acteurs

Ook voor acteurs (juridisch: 'uitvoerend kunstenaars in beeld') incasseert en verdeelt NORMA onder meer de thuis-kopie- en leenrechtvergoedingen. Let op: een muzikant in een video-opname is zowel 'uitvoerend kunstenaar in beeld' als 'uitvoerend kunstenaar buiten beeld' en heeft dus in beide hoedanigheden rechten. Ook probeert NORMA samen met onder meer Ntb, ACT en FNV Kiem herhalingsvergoedingen voor acteurs te realiseren. Volg hiervoor de berichtgeving in de Muziekwereld en op de Ntb-website. Daarnaast is NORMA al enkele jaren in onderhandeling om ook voor musici en acteurs kabelvergoedingen te incasseren.

Eigen beheer

Veel musici blijken onvoldoende te weten dat zij bij een eigen-beheer-productie zelf 'produ-

cent' zijn en ook in die hoedanigheid rechten kunnen claimen bij onder meer Sena.

Sena verdeelt de geïncasseerde vergoedingen over muzikanten (50%) en producenten (50%). De producent is de eigenaar van de geluidsopname; dit kan een muziekuitgever zijn, vaak is het een platenmaatschappij, maar steeds vaker – in het geval van een eigen-beheer-productie – is de muzikant zelf de producent. In dat geval heeft de muzikant dus in beide hoedanigheden recht op een vergoeding van Sena. Hij moet in dat geval wel apart lid worden van zowel Sena uitvoerende kunstenaars als Sena producenten. Ook dit lidmaatschap is gratis. Het komt met enige regelmaat voor dat een platenmaatschappij of distributeur ten onrechte het producentendeel van een eigen-beheer-productie bij Sena claimt. Het is daarom van belang deze vergoedingen zelf te claimen.

Erwin Angad-Gaur

Jazz-, popmusicus of sessiemuzikant?

Wees geen dief van je eigen portemonnee!

Want het gratis SENA-lidmaatschap kan geld opleveren waar je niet op gerekend had.

Meer weten? Kijk op www.sena.nl of bel met de Ntb.